

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/KBO/2008/229

BETREFT: maximumfacturen (zwemmen en skireis)

1 PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 6 december 2008

1.2 Verzoekers

- Ouder van een leerling.
- Ouder van een leerling.

1.3 Betrokken school

- School.
- VZW van een school.

1.4 CZB

Op 6 december 2008 ontvangt het secretariaat van de Commissie Zorgvuldig Bestuur het op 5 december aangetekend verzonden emailbericht van 4 december 2008 waarbij verzoekende partijen een klacht indienen.

Bij aangetekend schrijven van 12 december 2008 wordt verwerende partij in kennis gesteld van de klacht en van de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen. Zij wordt tevens uitgenodigd voor de zitting van de Commissie van 19 januari 2009.

Bij email van 11 december 2008 worden verzoekende partijen uitgenodigd voor de zitting van de Commissie van 19 januari 2009.

Op 15 december laat één van de verzoekende partijen per email weten dat geen van de verzoekende partijen op de zitting aanwezig zullen zijn.

Op 23 december 2008 laat de verwerende partij per brief weten dat ze aanwezig zal zijn op de zitting.

2 INHOUD van de KLACHT

1. Verwerende partij verplaatste het gratis schoolzwemmen van het zesde leerjaar naar het vierde leerjaar op het moment dat de kinderen van verzoekers in het zesde leerjaar zitten. De kinderen hebben bijgevolg geen jaar gratis schoolzwemmen gekregen. Verzoekers vroegen aan verwerende partij om de kosten voor één jaar schoolzwemmen terug te betalen. Hierop hebben verzoekende partijen geen antwoord gekregen.

2. Op het einde van het schooljaar 2007-2008 werden reeds voorschotten betaald voor een skireis georganiseerd voor het vijfde en het zesde leerjaar. Verzoekers vragen het bedrag van 30 euro terug dat bovenop de maximumfactuur betaald werd.

3. Voor dezelfde skireis wordt ook nog 39 euro extra gevraagd: 36,5 euro voor de skipas en 2,5 euro voor een bijkomende busuitstap. De ouders gaan dit bedrag betalen om de kinderen niet in een moeilijke positie te brengen, maar willen dit bedrag wel graag terug.

3. ANTWOORD van de VERWERENDE PARTIJ

1. De toewijzing van het gratis schoolzwemmen werd gewijzigd op advies van de inspecteurs van het departement Onderwijs. Klas 4 kreeg zwemmen, klassen 5 en 6 extra turnlessen. Afgesproken werd de beslissing op het einde van het eerste trimester te evalueren en indien nodig aan te passen. Mede door de klacht van verzoekers werd op de vergadering van 10 december beslist dat vanaf januari klassen 5 en 6 opnieuw gaan zwemmen en dat klassen 4 en 6 gratis meekunnen.

2. Op 29 mei 2007 vernam de school van de Openluchtklassen VZW (organisator van de sneeuwklassen) dat eens het decreet over de financiering goedgekeurd zou zijn er geen rekening gehouden zou worden met eerder geïnde bedragen bij het berekenen van de maximumfactuur. De ouderraad koos op 20 november 2007 uit verschillende voorstellen van de organisator voor een treinreis met 9 dagen verblijf, kostprijs 390 euro. Na een overwegend positieve respons van de ouders bij een enquête over het al dan niet laten doorgaan van de activiteit, werd de ouders het betalingsplan voorgelegd. De eerste schijven (elk 105 euro) werden geïnd op 1 februari en 1 april 2008, dus voor het decreet op de maximumfactuur van kracht werd. Na het van kracht worden van het decreet moest nog 105 euro + 80 euro betaald worden + skipas (36,50 euro of 65,50 euro naargelang beginnende of gevorderde) + mogelijk 2,50 euro voor uitstap. Dit bedrag blijft onder het bedrag van de maximumfactuur.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur:

19 januari 2009, 11.30 uur.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Walter Cools, Hilde Timmermans, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Directeur

Voorzitter van een schoolbestuur

Penningmeester van een schoolbestuur

4.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en beslissing.

5 BESLISSING van de COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Artikel 27

In de door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

De lijst met materialen die bij gebruik kosteloos ter beschikking dienen gesteld te worden om de eindtermen te realiseren of de ontwikkelingsdoelen na te streven, vormt een bijlage 1 bij dit decreet.

Artikel 27bis

§ 1. Het schoolbestuur kan aan de ouders een bijdrage vragen voor :

1° activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor het realiseren van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen;

2° verplichte materialen die niet begrepen zitten onder artikel 27 en waarvan de ouders het te besteden bedrag niet zelf kunnen bepalen;

3° meerdaagse extra-muros activiteiten.

§2. Het maximumbedrag van de bijdrage in § 1, 1° en 2°, wordt als volgt bepaald:

- voor het kleuteronderwijs : 20 euro;

- voor het lager onderwijs : 60 euro.

Deze bedragen zijn van toepassing vanaf het schooljaar volgend op de goedkeuring van het decreet nieuwe financiering leerplichtonderwijs.

...

§3

§4. Vanaf het schooljaar volgend op de goedkeuring van het decreet nieuwe financiering leerplichtonderwijs, mag er in het kleuteronderwijs geen bijdrage meer worden gevraagd voor meerdaagse extra-muros activiteiten.

Vanaf het schooljaar volgend op de goedkeuring van het decreet nieuwe financiering leerplichtonderwijs, bedraagt de bijdrage voor meerdaagse extra-muros activiteiten maximaal 360 euro voor het volledige lager onderwijs.

Artikel 27ter

§1 De kosten die niet vervat zitten in artikel 27bis, §1, zijn niet onderworpen aan de maximumfactuur. Deze kosten worden kenbaar gemaakt in de bijdrageregeling. De gevraagde kostprijs moet steeds in verhouding zijn tot de geleverde prestatie.

§ 2. Na overleg binnen de schoolraad legt het schoolbestuur de lijst vast van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, zoals bepaald in artikel 27bis en §1 van dit artikel

evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Artikel 37

§1. 1. Een schoolbestuur moet, met uitzondering van de ziekenhuisscholen, voor elk van zijn scholen met toepassing van de regelgeving inzake medezeggenschap een schoolreglement opstellen dat de betrekkingen tussen het schoolbestuur en de ouders en leerlingen regelt.

§2 ...

§ 3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen:

1° het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de interne beroepsmogelijkheden;

2° de procedure volgens dewelke getuigschriften basisonderwijs worden toegekend en de procedure volgens dewelke een beroep kan ingediend worden tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift basisonderwijs;

3° bepalingen in verband met onderwijs aan huis;

4° richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen;

5° afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten;

6° geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse Gemeenschap en de rechtspersonen die daarvan afhangen;

7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27, §3 (*lees nu: art. 27bis en 27ter, §1*);

8° de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld.

§ 4. De inrichtende macht informeert de ouders schriftelijk over het schoolreglement voorafgaand aan de eerste inschrijving van hun kind en bij elke wijziging van het reglement.

Artikel 44

* Omzendbrief BaO/2000/4 betreffende zwemmen.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

* Omzendbrief BaO 2007/05 van 22 juni 2007 betreffende kostenbeheersing in het basisonderwijs.

5.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

5.3 Beslissing

5.3.1. Algemeen

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde lager onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar houdt wel in dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen of het bereiken van de eindtermen.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er voor leerlingen onderwijsactiviteiten en een dienstverlening georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen; hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht gesteld kan worden en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

De onderwijsregelgeving bepaalt wel dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via overleg in de participatieorganen (schoolraad, participatieraad) en dat er afwijkingen zijn voor minder gegoede ouders. De vergelijking tussen gemaakte kosten en gevraagde bijdrage dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders via het schoolreglement duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen.

5.3.2. Gratis zwemmen

Door het decreetaal verplichte jaar gratis zwemmen naar voor te schuiven in de schoolloopbaan van de kinderen ontstond het probleem dat de kinderen in de laatste twee schooljaren dit voordeel niet zouden hebben kunnen genieten. De Commissie stelt vast dat de school op dit probleem nu correct heeft gereageerd door het jaar gratis zwemmen voor alle leerlingen te waarborgen.

5.3.3. Maximumfactuur voor meerdaagse activiteiten extra muros

Het decreet basisonderwijs bepaalt in art. 27bis, § 4, tweede lid dat vanaf het schooljaar 2008-2009 de bijdrage van de ouders voor meerdaagse activiteiten extra muros maximaal 360 euro voor het volledige lager onderwijs bedraagt.

Het bestaan van een spaarplan mag niet misleiden. Het spaarplan is niet meer dan een modaliteit van de betaling. De activiteit die in 2008-2009 wordt georganiseerd wordt integraal aan de ouders aangerekend in datzelfde schooljaar. Dat de ouders via een spaarplan een reserve hebben aangelegd belet niet dat ze eerst in 2008-2009 juridisch een schuld hebben tegenover de school voor de activiteit waaraan hun kind in dat jaar deelneemt. De situatie van ouders die niet aan het spaarplan zouden hebben deelgenomen, maakt de situatie helemaal duidelijk. Van hen kan het integrale bedrag worden gevraagd in dit schooljaar en dat kan evident niet hoger zijn dan 360 euro.

De omzendbrief BAO/2007/05 van 22 juni 2007 vermeldt reeds de maximumfactuur van 360 euro hoewel die nog niet van toepassing was voor het schooljaar 2007-2008, zodat de scholen vooraf hun toekomstige verplichtingen konden inschatten. De Commissie stelt wel vast dat de school in dit geval misleidende informatie heeft ontvangen van de organisator van de sneeuwklassen, als zouden de voorschotten betaald in een vroeger jaar niet in aanmerking komen voor het bepalen van het maximumbedrag. Ter zitting wordt aan de Commissie ook meegedeeld dat de activiteit reeds heeft plaatsgevonden.

De Commissie gaat er van uit dat het hier om nieuwe gegevens gaat, die relevant kunnen zijn om met betrekking tot de vraag naar de terugbetaling een standpunt in te nemen. Zij is van oordeel dat het nu allereerst aan de partijen is om op korte termijn na te gaan of ze, in het licht van deze gegevens en van de beslissing van de commissie tot een passende oplossing kunnen komen.

5.3.4. De Commissie komt tot volgende beslissing:

1. Het schoolbestuur is wat het gratis zwemmen betreft op een correcte manier tegemoetgekomen aan de vraag van de ouders.
2. Sinds schooljaar 2008-2009 geldt een maximumfactuur voor meerdaagse activiteiten extra muros die voor het volledig lager onderwijs 360 euro bedraagt. Dit betekent dat, ongeacht het al dan niet bestaan van een spaarplan, voor activiteiten extra muros georganiseerd in schooljaar 2008-2009 maximaal 360 euro kan worden aangerekend. De school heeft een duurdere activiteit extra muros georganiseerd dan decretaal toegelaten was.
3. De Commissie is van oordeel dat de vraag van de ouders naar terugbetaling van het teveel betaalde door bovenstaande uitspraak en vaststellingen voor beide partijen in een nieuw licht komt te staan. Zij gaat er van uit dat het nu allereerst aan de beide partijen toekomt om op korte termijn na te gaan of en hoe ze tot een passende oplossing kunnen komen.

5.4. Sanctie

De Commissie zorgvuldig bestuur oordeelt dat er vooralsnog geen aanleiding is tot het opleggen van een sanctie.

5.5. Beroep

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep ingesteld worden bij de Vlaamse regering. Dit beroep wordt gericht aan het secretariaat van de Commissie dat het dossier voorbereidt met het oog op de agendering op de Vlaamse regering.

Brussel, 19 januari 2009

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter